

Škofja Loka
dz 0
MOZAIK
2011

070.489(497.4Železniki)

120110190,1

COBISS c

KNJIŽNICA ŠKOFJA LOKA

KNJIŽNICA
IVANA TAVČARJA
ŠKOFJA LOKA

letnik 1

Marec 2011

MOZAIK

ustvarjamo gibanje

Prodajne napovedi 2011

Avtomatska celica za nabrizganje izolacije
gredi

Potem pa pride dan

Intervju Janez Triler

Sankanje-šport za vse

Glasilno podjetje DOMEL

Odločno smo zakorakali v leto 2011, saj je pred nami že mesec marec. In kaj vam ponuja v branje letošnja prva številka Mozaika? Kot je v navadi na začetku leta vam predstavljamo prodajne napovedi za leto 2011. V začetku meseca februarja smo od ministrstva za gospodarstvo prejeli sklep o izboru projekta Razvojnega centra NELA. O kakovosti se danes sliši in govori na vsakem koraku, tudi v Domelu ima proces kakovosti pomembno vlogo.

Romana Lotrič
Glavna urednica

Beseda urednice	2
Uvodnik	3
Prodajne napovedi za leto 2011	4
Uspeh vedno temelji na ljudeh!	5
Kakovost - kaj, zakaj, kje in kdo?	6
17. Državno prvenstvo SKEI Slovenije	7
Avtomatska celica za nabrizganje izolacije gredi	8
Razvojni center NELA sprejet	9
Potem pa pride dan...	10
Prednovoletna večerja	11
Intervju: Janez Triler	12
Sankanje - šport za vse	13
Groharjevo leto 2011	14
Prehodni pokal ponovno v trajno last Domelu	15

Avtomatizacijo v zadnjem času pospešeno uvajamo tudi na področju izdelave komponent. Nekaj prostora smo namenili tudi svetu delavcev, ki v novi postavi deluje že leto dni. Pogovarjali smo se z Janezom Trilerjem, članom Slovenskega okteta, ki je bil nekoč zaposlen v Domelu. Letošnje leto je občina Železniki razglasila za Groharjevo leto in o tem smo nanašali nekaj zanimivih informacij. Da ne pozabimo čisto na novoletne večerje, smo eno zabeležili. Ker je odhod v pokoj velika življenjska prelomnica, vam eno takih predstavljamo v tokratni številki. Delovanje na športnem področju je vedno pestro in zanimivo. Na 30. Medobčinskih športnih igrah smo prejeli pokal za zmagovalce. Udeležili smo se 17. Državnega prvenstva SKEI Slovenije v veleslalomu in smučarskih tekih ter pobrali skoraj vse kolajne, s čimer smo Gorenjci postali skupni zmagovalci. Zima je tudi čas za sankanje – tisti, ki se ukvarjajo s tem športom, pravijo, da je sankanje šport za vse; potrebujemo le sanke in kanček poguma.

Marec pa je tudi mesec pomladi, svežine in novega pričakovanja. Ta mesec je namenjen predvsem ženskam. Dan žena je mednarodni praznik žensk, je dan praznovanja ekonomske, politične in socialne enakopravnosti žensk. Pobudo za praznovanje dneva posvečenega ženskam je leta 1910 na drugi mednarodni konferenci socialističnih žensk v Kopenhavnu dala Clara Zetkin, ki se je borila za pravice žensk. Prvič so ga praznovali leta 1911 v Avstriji, Nemčiji, Švici in na Danskem, takrat še 19. marca. Tudi v Sloveniji so ga praznovali v Trbovljah. Od leta 1917 se mednarodni dan žensk praznuje 8. marca. Naj bo praznik namenjen vsem ženskam, ki poleg materinstva najdejo tudi energijo za poslovne uspehe ter uspejo svojo enakopravnost deliti v krogu družine.

Ob prihajajočem prazniku dneva žena vam uredniški odbor želi iskrene čestitke.

DOMEL®

MOZAIK - brezplačno glasilo podjetja Domel, d.o.o.
naslov uredništva: Glasilo Mozaik - Domel, Otoki 21, 4228 Železniki
tel.: 04 51 17 192, fax: 04 51 17 193; e-mail: stefan.bertoncelj@domel.si

Odgovorni urednik: Štefan Bertoncelj
Glavna urednica: Romana Lotrič

Člani odbora: Tadeja Bergant, Anita Habjan, Danica Jelenc, Štefka Jeram,
Katarina Prezelj, Janja Kozjek, Aleksander Volf, Andrej Šuštar, Marija Demšar

Foto: Anita Habjan, Lado Potočnik, Gašper Kačar, Simon Lotrič, Vili Rakovec,
Aleš Murn, Tomaž Lunder, arhiv Janez Triler, foto arhiv

Grafično oblikovanje: Klemen Budna/GTO Košir; Lektorica: Majda Tolar;
Tisk: Tiskarna GTO Košir; Leto 2011, številka 1; Letnik 31; Izvodov: 1700

Stališča avtorjev ne odražajo nujno stališč uredništva.

Glasilo podjetja DOMEL

Na naslovnici: Robotsko vstavljanje gredi v brizgalno orodje (foto: Tomaž Lunder)

Pravilno geslo novoletne križanke: VESELO PRAZNOVANJE. Nagrade prejmejo:

Suada Rešek (vikend paket v Čatežu izven sezone); **Sonja Šolar** (vstopnica za 10 obiskov savne in bazena); **Filip Kavčič** (vstopnica za 10 obiskov bazena)

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo.

Drage sodelavke, spoštovani sodelavci!

V lanskem letu smo še zelo občutili težke tržne razmere. Negotove napovedi in vse krajši dobavni roki so nam bili izziv, da smo postali bolj prilagodljivi razmeram na trgu. Naložbeno politiko smo prikojili zgolj najnujnejši obnovi opreme in vlaganju v nove programe.

Jožica Rejec
Direktorica - CEO

V začetku leta smo začeli s proizvodnjo novih proizvodov visoko učinkovitih elektromotorjev za pogon klimatskih naprav na novi liniji, dobre tri mesece kasneje pa smo odprli še drugo proizvodno linijo za EC motorje. Glavni poudarek smo namenili inovacijam in znanju. Številnim svetovnim korporacijam smo razvojni dobavitelj, tudi v času, ko razmere na trgu niso najboljše. Pridobili smo nekaj novih kupcev, stare pa smo obdržali, kar kaže na to, da svojo tržno pozicijo utrjujemo. Obseg poslovanja je še vedno malo manjši, kot smo ga imeli v letu 2008, kljub temu pa smo veseli, da se dobičkonosnost proizvodnje izboljšuje, saj smo po ocenah pri manjši realizaciji uspeli doseči boljši poslovni izid kot v letu 2008.

Vse to govori, da je za nami težko leto, ki je s seboj prineslo tudi nekaj optimizma. Nekateri svetovni trgi, in za nas zelo pomemben nemški, so zabeležili spodbudno rast. Povečano povpraševanje smo izkoristili s fleksibilno proizvodnjo in prilagodljivim delovnim koledarjem. Zlasti v drugem polletju smo

delali tudi ob sobotah, na ozkih grlih pa smo uvedli tudi nočno izmeno. V zadnjem delu leta so se nam povečali stroški zaradi neustrezne kakovosti, zato smo že začeli z izobraževanjem, osveščanjem in prenosom večje odgovornosti za kakovost na proizvodnjo. V celoti smo lansko leto zaključili z večjim obsegom poslovanja, in sicer za približno 8% večjim, kot smo ga načrtovali. Na nekaterih programih smo že dosegli raven iz leta 2008. Veseli smo dobrega rezultata pri nosilnem programu vakuumskih elektromotorjev, pa tudi uspehov pri uvajanju novih programov.

Pripravili smo poslovni načrt za letošnje leto, ki je še bolj ambiciozen. Ta se kaže v tem, da načrtujemo hitrejšo rast novih programov. Trg sesalnih enot je nasičen in na tem področju ne moremo več pričakovati rasti. Celotna načrtovana prodaja 80 milijonov € presega raven iz leta 2008 in je za dobrih 10% večja od lanske realizacije. Kljub ambicioznosti ostaja v okvirih realnosti. Investicije bodo znašale 6,2 milijonov €, kar je več kot v lanskem letu.

Zaposlenost bomo povečali za 4 %. Struktura programov bo terjala večji delež strokovnjakov za obvladovanje zahtevnosti izdelkov. V poslovnem načrtu smo upoštevali visoko družbeno odgovornost in nadaljnji razvoj podjetja, znotraj podjetja pa se bo nadaljevala reorganizacija, ki vodi k racionalizacijam, boljši organiziranosti, k timskemu delu in jasnim odgovornostim za cilje in naloge. Tveganja: borzne cene ključnih materialov, spremenljive tržne razmere in inflacijo bomo poskušali predvidevati in pravočasno ukrepati.

Ministrstvo za gospodarstvo je odobrilo prijavljen projekt NELA, ki smo ga zasnovali skupaj še z 9 slovenskimi podjetji. Skupaj s partnerji pripravljamo ustanovitev podjetja in ostale pogoje delovanja, da bomo v celoti uresničili načrte, ki so bili podani v prijavi.

V letošnjem letu smo si zastavili ambiciozen cilj rasti in uspeha, zato prispevajmo vsak dan nekaj za skupen uspeh, vsak po svojih močeh in vsak na svojem področju delovanja.

PRODAJNE

NAPOVEDI ZA LETO 2011

Milan Tušek

Kaj nam bo prineslo leto 2011, je do neke mere odvisno od gospodarske situacije v svetu, veliko pa od nas samih.

Svetovno gospodarstvo se krepi, kar naj bi pomenilo, da naj bi bilo letošnje leto lažje. Res pa je, da okrevanje ni enakomerno po posameznih državah in panogah. Obetavna je trenutna politika nizkih obrestnih mer, težave pa povzroča predvsem podcenjenost kitajskega juana. Ni realno pričakovati povišanja vrednosti, saj rast kitajskega gospodarstva v veliki meri temelji na podcenjeni domači valuti. Strah pred recesijo z dvojnim dnom je manjši, bolj je prisotna skrb, da okrevanje ne dobi dovolj zagona. Obetavna je rast na razvijajočih se trgih (Indija, Brazilija).

Problemi se kažejo v državah, kjer imajo veliko posojilnih težav. Evropska centralna banka skuša stabilizirati obvezniške trge. Obstaja nevarnost, da se določene države zlomijo. Politika zategovanja pasu bo vplivala na nivo nezaposlenosti, posledično na nivo povpraševanja ...

Zapletena situacija je na trgu surovin. Cene določenih surovin gredo ponovno v višave, prihaja do veržnih reakcij v delu produkcijske verige, trgovci na drobno pa ne pristajajo na povišanja cen. Sklenjeni dogovori se vedno bolj pogosto ne spoštujejo, prisotno je vedno več nerazumevanja in pričakovanj po nerealnih rešitvah.

V takšni situaciji je težko postaviti realne prodajne napovedi.

Napovedi, na katerih temelji letošnji plan prodaje, temeljijo na predpostavki gospodarskega okrevanja v svetu. Predpostavljamo, da bo nivo povpraševanja vsaj enak kot l. 2010 in da ne bo prišlo do večjih strukturnih sprememb. Načrtujemo rast prodaje v višini 18% glede na prodajni plan v letu 2010 oz. 10% glede na realizacijo prodaje v letu 2010. Plan temelji na zmerni rasti na obstoječih programih in aplikacijah ter večji rasti novih programov ventilatorjev in avtomobilske industrije.

Trg sesalnikov je nasičen. Na prostem trgu poleg Domela nastopajo še Ametek in kitajski dobavitelji za nižji in delno srednji razred sesalnikov.

Pozicionirani smo v zahtevne, inovativne, kakovostne razrede sesalnikov z zahtevami po visokih karakteristikah, z veliko zanesljivostjo in fleksibilnostjo. Pri večini kupcev imamo pozicijo razvojnega dobavitelja. V povezavi

z realizacijo optimalnega obsega proizvodnje in ciljnih tržnih pozicij je približno 10% obsega prodaje planirano v nižjem cenovnem razredu. Polovico teh potreb bomo predvidoma realizirali na Kitajskem.

Del prodaje sesalnih enot je vezan na večje število manjših kupcev: proizvajalci različnih aparatov, distributerji, serviserji. Na tem segmentu planiramo realizirati, kljub večjim stroškom, nadpovprečno dobičkonosnost.

Eden od pomembnejših ciljev je ohranitev vodilne pozicije na trgu sesalnikov in deležev pri vodilnih proizvajalcih, tako na segmentu široke potrošnje kot profesionalne. Življenjski cikel produktov se skrajšuje in razvoj novih izdelkov vedno predstavlja objektivno nevarnost za izgubo pozicij.

S tem v povezavi je izdelana strategija ohranitve dobrih odnosov, dolgoročnega sodelovanja, tako na komercialnem kot tehničnem področju do strateških proizvajalcev. Na trgu se z Ametkom srečujemo še na starih tipih mokrih sesalnih enot, kjer nastopajo z nižjimi cenami. Z novimi kompaktnimi enotami smo prevzeli tudi na tem področju vodilno pozicijo in še povečali tržni delež.

Tržna strategija na področju sesalnih enot je prodati enote iz proizvodnje v Sloveniji po sprejemljivi dobičkonosnosti, če pa pri kupcu obstaja nevarnost prehoda na kitajskega dobavitelja, ponudimo enote iz Domelove kitajske proizvodnje.

Na EU trgu obstaja še potencialni trg približno 500K kosov sesalnih enot, ki ga poskušamo prevzeti.

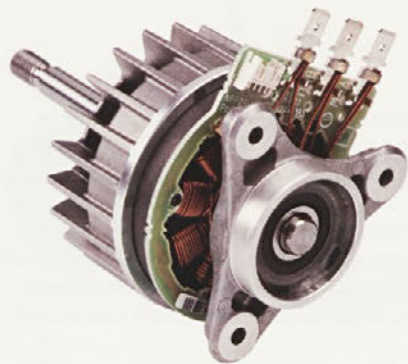
S permanentnimi in kolektorskimi motorji smo prisotni v različnih aplikacijah. Izgubljene pozicije v letu 2010 na programu paličnih mešalnikov bomo v letošnjem letu delno pridobili nazaj z realizacijo novega projekta pri Philipsu. Na programu krtač in vrtnih opreme je glavni cilj ohranitev deležev pri obstoječih kupcih in prodor na ameriški trg.

Pozicijo vodilnega razvojnega dobavitelja na programu sesalnih enot smo izkoristili za prodor v nove programe, kjer so ključni faktorji uspeha podobni. Z rešitvami, ki temeljijo na elektronsko komutiranih

USPEH

VEDNO TEMELJI NA LJUDEH!

motorjih, pridobivamo priložnosti v aplikacijah klimatskih naprav, avtomobilski industriji, vrtni opreml in industrijskih aplikacijah.

Trenutni zagon redne proizvodnje elektronsko komutiranih motorjev precej obremenjuje razvojno tehnološko ekipo, zato na novih izvedbah, ki zahtevajo nove investicije, sprejemamo in obravnavamo predvsem povpraševanja, na programu motorjev za ventilacijo pa načrtno iščemo potencialne kupce za zapolnitev kapacitet. Cilj je 10 novih kontaktov in pridobitev 2-eh novih kupcev v letu 2011. Pri trenutnih izvedbah motorjev je kritično slabo pokrivanje variabilnih stroškov, pričakovanja trga pa so še nižje cene. Ponudba motorja in krmilja bo povečala konkurenčnost in celovitost ponudbe.

Značilnost trgov, na katerih smo prisotni in ciljno usmerjeni, je potreba po veliki prilagodljivosti na tržno situacijo. Dobavni roki so kratki in število sprememb na kratek rok se povečuje. Kupci imajo različne sisteme naročanja, ki se jim je potrebno prilagoditi.

Za realizacijo prodajnih napovedi bo potrebno ohraniti pridobljene pozicije in predvsem na novih programih izkoristiti že pridobljene priložnosti, pripraviti nove in tudi te izkoristiti. Cilj je, da pripeljemo zadostno število pravih projektov, kar nam je do sedaj kar dobro uspevalo. Potrebno jih bo realizirati v skladu s pričakovani trga v smislu tehničnih karakteristik, zelenih rokov, stroškovnih nivojev. Če smo bili v preteklosti glede karakteristik in rokov relativno uspešni, so pa bila velika odstopanja na stroškovnem delu.

Ta odstopanja kličejo po spremembah v smeri večjega obvladanja stroškovnega dela projektov. Ali bomo tu uspešni, pa je odvisno predvsem od nas samih.

V Sloveniji je delavsko soupravljanje ustavna pravica delavcev v gospodarskih družbah in zavodih in ni bila sprejeta zaradi nenadne »zaljubljenosti« delodajalcev do zaposlenih, temveč na podlagi 75. člena Ustave RS, ki je postavil osnove za sodelovanje delavcev. Tako je Slovenija leta 1993 z Zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju (v nadaljevanju ZSDU) vzpostavila sistem delavskega soupravljanja, ki je v modernih državah s tržnim gospodarstvom pot za večjo gospodarsko uspešnost podjetij, njihovo sposobnost za inovacije in konkurenčnost.

Aleksander Volf
Predsednik sveta delavcev

Sistem sodelovanja zaposlenih pri upravljanju je ena izmed pojavnih oblik tako imenovanega participativnega načina upravljanja podjetij, ki temelji na spoznanjih sodobne organizacijske teorije o pomenu človeškega dejavnika v organizaciji. Njegov glavni cilj je večja ekonomska učinkovitost in poslovna uspešnost podjetja. Večja poslovna uspešnost podjetja pa je iz razumljivih razlogov vsekakor v skupnem interesu tako lastnikov in poslovodstva kot tudi nas zaposlenih.

Sodelovanje delavcev in njihovih predstavnikov pri odločanju o vseh za delavce pomembnih odločitvah podjetja je tako steber demokracije in evropskega socialnega modela. Soupravljanje delavcem in njihovim predstavnikom omogoča torej, da so o bistvenih in pomembnih zadevah seznanjeni pravočasno, da se delodajalec z njimi posvetuje v času načrtovanja, preden je sprejeta odločitev, in da v določenih primerih tudi soddločajo. Soupravljanje je delavska pravica, ki se uresničuje, ko jo delavci zahtevajo. Je možnost, ni obveza.

Delavci lahko izvolijo svet delavcev, delavskega zaupnika, imenujejo svoje delavske predstavnike v nadzorni svet družbe ali celo predlagajo imenovanje delavskega direktorja. Delavske upravljaljske pravice naj bi se tako uresničevale s pravico do obveščenosti, s pravico dajanja mnenj in predlogov ter s pravico do odgovora nanje, z možnostjo ali obveznostjo skupnih posvetovanj z delodajalcem, s pravico soddločanja in s pravico zadržanja odločitev delodajalca. Delavci lahko to počnemo preko sveta delavcev ali delavskega zaupnika, zborov delavcev in zlasti s pomočjo predstavnikov delavcev v nadzornih svetih.

Na žalost pa je v praksi soupravljanja zaposlenih v posameznih slovenskih podjetjih velikokrat klima soupravljanja zaposlenih takšna, kot jo narekujejo in jo želijo delodajalci. Sprejeta zakonska določila, ki zaposlenim omogočajo soupravljanje, pa ostajajo velikokrat samo zapisana na papirju in zdi se, da večina svetov delavcev v različnih sporih in pri uveljavljanju zakonskih določil raje popušča, kot da bi uporabila katero izmed razpoložljivih pravnih poti za reševanje in doseganje ciljev in interesov zaposlenih. Da je tako ali drugače, je predvsem velikokrat razlog neenotnost, premajhna angažiranost posameznikov, različna mnenja, nepoznavanje zakona z ene in druge strani, določeni pritiski in neprimerni očitki posameznikov s strani najvišjega poslovodstva. Celoten sistem soupravljanja temelji na izgrajevanju dobrih odnosov in čim bolj nekonfliktnem in konstruktivnem sodelovanju med sveti delavcev in vodstvi podjetij, vendar pa je prizadevanje za to potrebno predvsem z obeh strani. V posameznih podjetjih z odličnimi poslovnimi rezultati pa so poslovodstva v svetu delavcev in njegovih pristojnostih spoznala tudi partnerje za učinkovito urejanje notranjih odnosov v skupnem prizadevanju za uspešnejše poslovne rezultate kot tudi izpolnitve pričakovanih želja delodajalcev.

Verjamem, da če je v podjetju vzpostavljen ustvarjalni dialog med zaposlenimi, poslovodstvom in organi soupravljanja, da je verjetnost, da se medsebojni interesi uskladijo dogovorno in s pozitivno rešitvijo za vse strani, bistveno večja. Neprestano popuščanje s strani sveta delavcev, tako v manj pomembnih kot v zelo bistvenih vprašanjih, pa lahko namreč vodi v njegovo vse večjo neučinkovitost pri zastopanju interesov delavcev. Ta lahko v končni fazi upravičeno privede tudi do vprašanja smiselnosti njegovega nadaljnega obstoja in delovanja. Zato nekoliko več odločnosti pri zadanih nalogah, reševanju različnih sporov, vsaj glede pomembnejših vprašanj, ni odveč, seveda ob upoštevanju etičnega kodeksa vseh članov sveta delavcev.

KAKOVOST

KAJ, ZAKAJ, KJE IN KDO?

Miro Šmid

Pred petimi leti so me prosili, naj napišem članek o kakovosti za Domelovo glasilo. Pisal sem o tem, kaj je kakovost. Pisal sem o tem, kje kakovost nastaja. Pisal sem o primerjavi s podjetjem Hella, za katerega bomo delali motorje, kjer so imeli pri 950 zaposlenih 99 delavcev v kakovosti. V Domelu nas je bilo takrat v področju kakovosti 30 sodelavcev.

Kje smo danes v primerjavi s stanjem pred petimi leti? Kaj novega lahko zapišem po tem času? Dejansko bi brez kakršnekoli slabe vesti v nadaljevanju prilepil kopijo tistega članka, kajti vse, kar sem takrat napisal, velja še danes, marsikaj še precej bolj kot takrat. Novo je med drugim to, da se je zmanjšalo število sodelavcev v kakovosti, zahteve po kakovosti so pa narasle. To hkrati pomeni večjo odgovornost za kakovost tudi ostalih zaposlenih v podjetju.

Na novo smo seveda od takrat v proizvodnjo uvedli mnogo izdelkov, družin izdelkov, tehnologij. Naj naštejemo le nekatere: generator za motorne žage (dve različni izvedbi v več izpeljankah), družino treh različnih EC motorjev za baterijsko gnana ročna orodja, družino šestih različnih EC motorjev za ventilacijsko tehniko, dva kompleta stator/rotor za EC kompresorsko črpalko za klimatske naprave za avtomobile, koračni motor 702 za senzorske sisteme tretje generacije za avtomobile, DC motor 484 za vakuumsko črpalko za primarni vir moči pri zaviranju za avtomobile, atomizer vode na osnovi malega EC motorja, BMC ohišja za sesalne sisteme za gorivo v bencinskih ali diesel motorjih, uvedli smo zabrizgavanje paketov z izolacijsko maso... v razvoju pa je že mnogo novih projektov, ki nam bodo rezali kruh v prihodnosti.

Našteti so zgolj projekti, ki nam pomenijo popolno novost, vemo pa, da se je tudi na področju sesalnih enot, DC motorjev, EC motorjev, komponent razvilo veliko število novih izvedenk, variant, izpeljank, za obstoječe kupce, za nove kupce, z drugačnimi zahtevami od prejšnjih, itd.

EC motor za baterijsko gnano motorno žago

Kaj je vsem gornjim projektom skupno? »Zahteve po kakovosti,« boste dejali. Kakšne? Kdo jih je podal? Običajno kupec. Kaj pa če ne? Potem si jih moramo najti sami. Kaj sploh predstavlja merilo kakovosti? Kako je kakovost definirana? Najbolj uporabljena definicija v

praksi je opredeljena v standardu ISO 9000: Sistemi vodenja kakovosti – Osnove in slovar:

»Kakovost je stopnja, v kateri skupek svojstvenih karakteristik izpolnjuje zahteve.«

Zdaj pa zaprite oči in skušajte ponoviti gornji stavek. Vam je uspelo? Odlično, meni namreč ni, ker mi je bolj všeč definicija iz »zastarelega« ISO 8402:

»Kakovost je doseganje vseh lastnosti izdelka ali storitve, ki jih kupec pričakuje.«

V bistvu isto, le z bolj razumljivimi besedami. Skušajmo zdaj za zgoraj našete projekte ugotoviti kaj kupci pričakujejo.

- Za EC motorje za ventilatorje kupec pričakuje življenjsko dobo 70.000 ur (brez odpovedi). Koliko je to? 24 ur na dan, 365 dni na leto... OSEM (8) let neprekinjenega obratovanja. Kakovost!
- Koračni motor 702 deluje v radarskem senzorskem sistemu tretje generacije, ki ves čas aktivno spremlja in krmili razdaljo do vozila pred vami, detektira morebitne ovire na cesti ter po potrebi pomaga pri zaviranju ali celo avtonomno zavre vozilo. Odpoved senzorja z visoko verjetnostjo pomeni prometno nesrečo z nepredvidljivimi posledicami. Kakovost!

v približno 250.000 takih Mercedesih E varnost zagotavlja že tudi naš koračni motor serije 702

- DC motor 484 za vakuumsko črpalko za zavorni sistem. Tu so posledice enostavno določljive. Motor ne deluje, črpalka ne deluje, ni podtlaka, ni zaviranja → prometna nesreča z nepredvidljivimi posledicami. Kakovost!
- Za ostale projekte ni toliko življenjsko tragičnih posledic, ampak, če bo kdo kupil električno ali hibridno vozilo za 100.000 EUR, kjer bo odpovedala klimatska naprava zaradi našega motorja, bodo presneto hude finančne posledice za naše podjetje, posledično za vse nas. Tudi če boste kupili električno ročno orodje, je dovolj eno samo ime: »Stihl« To je sinonim za kakovost. Če vaš novi Audi ne bo vžgal, ker bo puščalo ohišje bencinskega sistema iz BMC mase in bo vlekle »fouš luft«, verjetno tudi ne boste najbolj zadovoljni.

Prav podobne zahteve seveda prihajajo tudi od kupcev sesalnih enot. Philips že napoveduje, da bo zahteval kakovost na tržišču v rangi 0,001% odpovedi. Zdaj na srečo temu še ni tako, ampak zakaj pa ne? Ali si v široki potrošnji ne smemo privoščiti kakovostnega izdelka, kjer je bilo malo napak, malo izmeta?

Kako torej zagotoviti to kakovost? »Uvajanje zagotavljanja kakovosti obsega ukrepe za izboljšanje kakovosti na vseh področjih poslovanja. Nenehno izboljševanje sistema kakovosti dosegamo s sistematičnim in pravočasnim ciljnim planiranjem vseh aktivnosti, izvajanjem planiranih aktivnosti, preverjanjem učinkovitosti ter izvajanjem korektivnih in preventivnih ukrepov. Z učinkovitim izvajanjem sistema kakovosti zagotavljamo, da bodo izpolnjene vse zahteve naročnikov, zakonov,

Tudi sesalniki si zaslužijo kakovost, mar ne?

predpisov, standardov in nas samih« (citati iz gradiva za ISO 9001).

Ta šlamastika zgoraj pomeni, da moramo pravočasno, od začetka, že pri prvih pogovorih s kupcem upoštevati določena pravila in se ravnati po njih ter vse dokumentirati, zapisati in se nato zapisanega tudi držati. Presojevalec iz Continentala je izjavil: »Če nimaš zapisanega, nisi naredil! Pika!« Ne pomaga imeti izdelek v roki. Če ni zadaj vse birokracije in papirologije, je to zanj ničvreden beden slučajan poskus izdelka. Kajti ponovljivo dober, odličen, kakovosten izdelek je rezultat planiranja, merjenja, popravkov planiranja in nazadnje zabetoniranih zahtev za kakovost vstopajočih sestavnih delov, kakovost samega procesa izdelave, natančnosti strojev, orodij, usposobljenosti operaterjev... ni in ni konca. Začetek je pa kje? Kaj je začetek? Začetek, kot že omenjeno, je pri ugotavljanju želja kupcev. Že tu lahko napravimo napako, pri prevajanju teh želja v nam razumljive zahteve tudi nastane napaka, pri posredovanju zahtev dobaviteljem, procesu, razvoju, proizvodnji. Povsod lahko nastane napaka. Rezultat je podoben spodnji sličici.

Kakovost torej nastaja povsod v podjetju. Le na ta način dosežemo tisto, kar kupec pričakuje. Le na ta način bomo dolgoročno obstali. Na način, ko bo vsak vzel kakovost v svoje roke in odgovarjal za svoj izdelek, za svojo operacijo, za svoje delo.

Vsak.

Pred petimi leti sem članek končal s spodnjim stavkom. Dovolite mi, da ga tu in danes spet ponovim. Rad bi videl, da bom čez nekaj let kupcem na vprašanje: »Koliko vas je v Domelu zaposlenih v kakovosti?« s ponosom odgovoril: »VSI!«

Proces razvoja novega izdelka

marec 2011

17. DRŽAVNO PRVENSTVO SKEI SLOVENIJE V VELESLOMOM IN SMUČARSKIH TEKIH

V petek, 4. februarja, je v Črni na Koroškem potekalo 17. Državno prvenstvo SKEI Slovenije v veleslalomu in smučarskih tekih.

Romana Lotrič

Glavni organizator prvenstva je bila Območna organizacija SKEI Koroška. Udeležilo se ga je 556 tekmovalcev in tekmovalk iz 14 območnih organizacij SKEI. V veleslalomu je nastopilo 518, v tekih pa 38 udeležencev, ki so tekmovali tudi za najboljšo ekipno uvrstitev. Za Območno organizacijo Gorenjske je nastopalo tudi nekaj tekmovalcev iz našega podjetja. Gorenjci smo zbrali 5 zlatih, 6 srebrnih in 6 bronastih medalj. Prejeli smo tri pokale za ekipno točkovanje, in sicer za 1. mesto v smučarskih tekih, 2. mesto v veleslalomu ter za skupno zmago.

AVTOMATSKA

CELICA ZA NABRIZGANJE IZOLACIJE GREDI

Gregor Jelenc
Tehnologija PE KO

V poslovni enoti komponente in orodja razvijamo in tržimo tri ključne tehnologije, in sicer štančanje elektropljučevine, nabrizgavanje izolacije na kovinska jedra ter brizganje duroplasta BMC. V naslednjih letih načrtujemo znatno povečanje obsega poslovanja ter izboljšanje konkurenčnosti naših internih in eksternih kupcev. Avtomatizacijo smo v zadnjem obdobju pričeli pospešeno uvajati tudi na področju izdelave komponent. Namen prispevka je predstaviti rešitev, ki je z vpeljavo avtomatizacije v proizvodni proces bistveno povečala produktivnost na operaciji izdelave zalitih gredi za sesalne enote.

Vsako leto je v proizvodnih procesih potrebno povečati produktivnost. Običajno je potrebna investicija v nov produktivnejši stroj ali avtomatsko strego. Pred odločitvijo se praviloma izračuna tudi doba vračanja. Osnovna ideja glede avtomatizacije nabrizgavanja izolacije na gredi 467 je prišla od kolegov iz tehnologije PE SE, ki pokrivajo operacijo »ročnega« nabrizgavanja izolacije na gredi 492. Ideja je bila realizirana v letu 2010 v režiji tehnologije PE KO. Gredi 467 so izolirane s plastjo duroplasta BMC, ki ga v Domelu predelujemo po postopkih stiskanja (vhod je material v obliki predpripravljene tablete, ki se za vsak posamičen cikel ročno vlaga v orodje) in injekcijskega brizganja (avtomatsko doziranje materiala v orodje, večja možnost nadzora procesa in avtomatizacije le-tega). Pri gredih 467 smo s postopka stiskanja prešli na postopek brizganja in na ta račun veliko prihranili. Spodnja tabela prikazuje prihranek v letošnjem letu na račun menjave tehnologije.

Postopek	Stiskanje	Brizganje
Način dela	ročni	avtomatski
Normativ (ur/1000kos)	5,00	0,90
Prihranek ur/leto		5.500
Prihranek €/leto		~60.000

Prednosti novega postopka dela so prehod z 8 na 16-gnezdna orodja (večja produktivnost), avtomatsko doziranje in odzemanje gredi (avtonomija delovanja celice je 1 ura) in predelava po postopku brizganja namesto stiskanja (večja stabilnost in avtomatizacija procesa).

Investirali smo v šestosnega robota in avtomat za pripravo gredi, dogradili nove varnostne elemente ter izdelali dve novi 16-gnezdni orodji.

Ostalo opremo v celici predstavlja brizgalni stroj Krauss Maffei 125t, na katerem sedaj koristimo proste kapacitete.

Časovnica projekta:

Januar 2010	Naročilo orodij in opreme
Maj-julij 2010	Optimiranje procesa
Avgust 2010	Pričetek uvajanja v serijsko proizvodnjo
Januar 2011	100% pokrivanje količin iz avtomatske celice

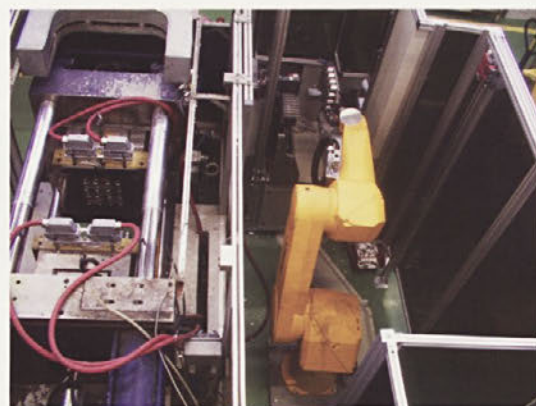
Potek procesa nabrizgavanja izolacije:

1. Polnjenje zalogovnika z neizoliranimi gredmi
2. Avtomatsko odzemanje gredi, 100% kontrola pobrušenosti gredi s pomočjo šablone
3. Nameščanje 16 kosov gredi na odzemno mesto
4. Odzemanje gredi z odzemnega mesta z robotom (posebno prijemalo)
5. Vlaganje gredi v dolivno stran orodja z robotom, kontrola prisotnosti gredi v orodju s štetjem - izvaja ga robot
6. Odzemanje izoliranih gredi z izmetalne polovice orodja z robotom
7. Odlaganje izoliranih gredi na odlagalno mesto

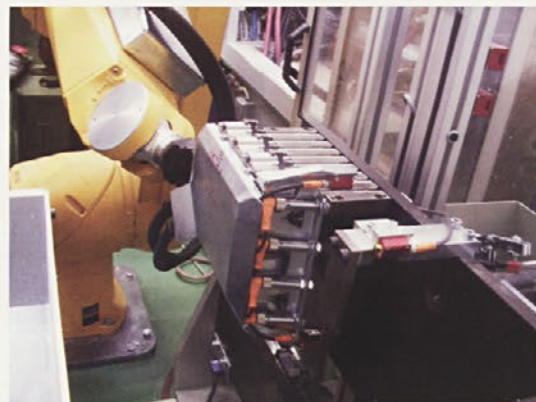
V letošnjem letu načrtujemo še nadaljnje izboljšanje produktivnosti celice, tako da bomo dosegli načrtovano dobo vračanja investicije, ki bo manjša od treh let.

Pri projektu so sodelovali:

- PC Orodjarna (konstrukcija in izdelava dveh novih 16-gnezdnih orodij za dva tipa gredi 467.2.220 in 467.2.420)
- PC OZI (dobava robota Stäubli RX160L)
- Albatros-Pro (izdelava, postavitve in programiranje avtomatske celice)
- tehnologija PE KO

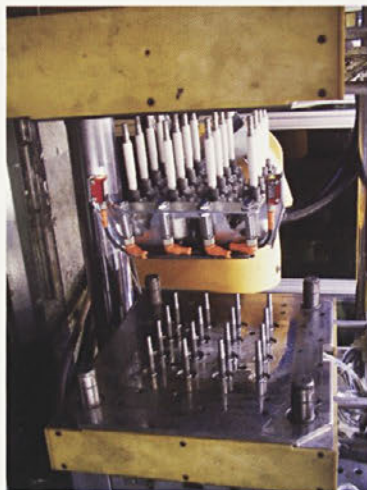
Avtomatska celica za nabrizgavanje izolacije

Robot prijemlje pripravljene gredi preden jih insertira v orodje

Nadaljnji projekti avtomatizacije proizvodnih procesov v PE KO v letu 2011:

- avtomatsko nabrizgavanje izolacije na statorske pakete motorjev družin 747, 748 in 749
- avtomatska celica za brizganje, čiščenje in kontrolo ohišja regulatorja pretoka zraka iz BMC duroplasta
- povezava dveh hitrotekočih stiskalnic na oddelku štančarije ter avtomatsko paletiranje statorskih in rotorskih paketov
- avtomatska kontrola višine C in I jeder za vžigalne tuljave

Vlaganje in odzemanje gredi iz orodja

RAZVOJNI

CENTER NELA SPREJET

Matjaž Čemažar

V sredo, 2.2.2011, smo od Ministrstva za gospodarstvo Republike Slovenije prejeli sklep o izboru projekta razvojnega centra slovenskega gospodarstva z naslovom RC NELA – Napredna elektroindustrija, katerega nosilec je Domel. Na odgovor smo z nestrpnostjo čakali že od sredine januarja, saj je bila konkurenca na razpisu huda.

Na razpis je prispelo 42 vlog. Strokovna komisija je ocenila 19 vlog, ki so bile pravočasno dopolnjene in so izpolnjevale vse pogoje za kandidiranje. Na osnovi kvalitete posameznih vlog in razpoložljivih sredstev bo ministrstvo za gospodarstvo sofinanciralo 17 projektov (skupna vrednost projektov 425.483.576 € oz. pričakovana vrednost sofinanciranja 179.581.344 €).

Domelova vloga je bila z 80,5 točkami najboljša v panožni konkurenci elektroindustrije in je tako kandidirala v drugem krogu regijskega razdeljevanja sredstev. Gorenjska regija in še posebej Selška dolina je bila na razpisu zelo uspešna, saj je bil poleg našega izbran še projekt iz lesnopredelovalne industrije, katerega nosilec je Alpes.

Razporeditev projektov po panogah in regijah, v katerih se izvaja vsaj 60% aktivnosti

V projektu, ki smo ga poimenovali NELA – napredna elektroindustrija, sodelujejo naslednja podjetja: Domel d.o.o., LTH Ulitki d.o.o., Eti Elektroelement, d.d., Hidria Rotomatika d.o.o., Iskra ISD d.o.o., Iskra Mehanizmi, d.d., Iskra Tela, d.d., Iskra Varjenje d.o.o., Lotrič d.o.o. in Zavod livarske industrije Slovenije. Vsa podjetja združena v konzorcij so izvozno usmerjena in se dokazujejo na globalnem trgu, kjer konkurenčnost igra odločilno vlogo in pogledu pridobivanja in ohranjanja svoje tržne pozicije

na svetovnih trgih.

Skladno s sklepom ministrstva smo dolžni v roku 6 mesecev ustanoviti novo podjetje NELA d.o.o. in vanj vplačati ustrezen kapital v obliki finančnih ali stvarnih vložkov. Ta sredstva v višini 5 milijonov € in avans države v višini 6 milijonov € bodo zadoščali za vzpostavitev poslovanja. Najtežja naloga bo podpis družbene pogodbe, kjer bodo zajete obveze iz razpisa in urejena razmerja med partnerji. Organizacijsko bo NELO d.o.o. sestavljalo 9 poslovnih enot, ki bodo prevzele obveznosti in urejale finančno-računovodska razmerja do partnerjev ustanoviteljev.

Razvojni center NELA bo v obdobju do leta 2014 ustvaril preko 30 milijonov € dodane vrednosti z izvajanjem razvojno-tehnoloških storitev na področju razvoja novih tehnologij in novih izdelkov. To predstavlja 1,54-kratnik sredstev sofinanciranja s strani države, ki znaša 20 milijonov €.

Kaj razvojni center pomeni za Domel?

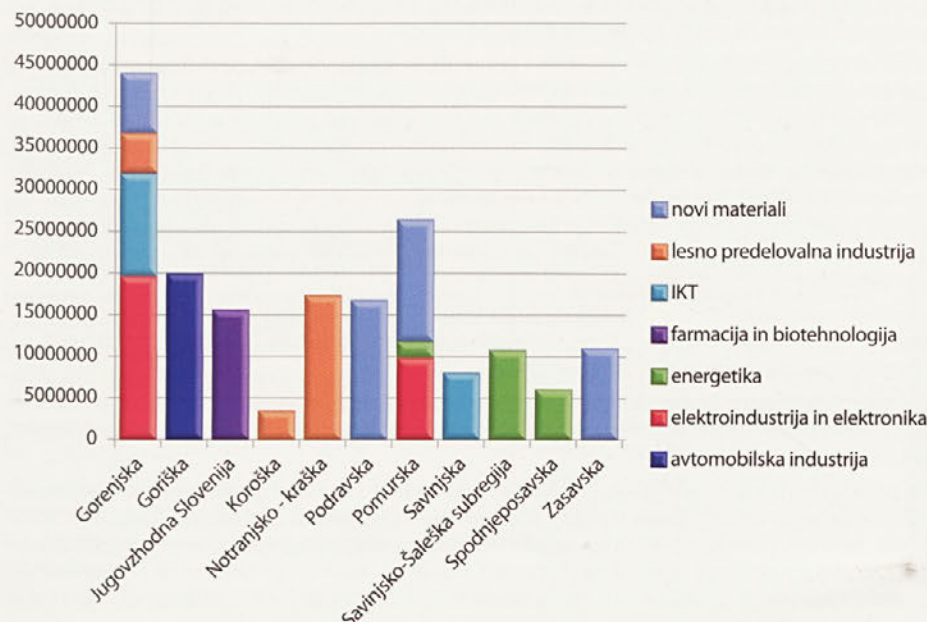
Pri snovanju vsebine razvojnega centra smo zajeli vse ključne razvojne aktivnosti in s tem pripravili dovolj široko področje za delovanje novega podjetja. Razvojnih spodbud bo deležno le novoustanovljeno podjetje NELA d.o.o., zato bomo v novo podjetje prenesli del svojih aktivnosti in sredstev in s tem razbremenili poslovanje v Domelu. Skladno

z deležem imamo na voljo 1,7 milijonov € upravičenih stroškov razvoja (razvojno delo, material in storitve) in 6,4 milijonov € upravičenih investicij v razvojno-tehnološko opremo. Glede na delež sofinanciranja iz tega naslova lahko v naslednjih treh letih pričakujemo 4,2 milijonov € subvencije.

V Domelu imamo pripravljena izhodišča za vzpostavitev delovanja, pri čemer nas v naslednjih tednih čaka veliko dela in razmislekov, da bo učinek razvojnih spodbud čim večji. Ker je projekt investicijsko naraven, bo potrebno izbrati ključne tehnologije in s tem povezane investicije, ki jih bo Domel razvijal preko NELE v svoji poslovni enoti.

Ob otvoritvi, predvideni v maju 2011, bomo izvedli prenos nekaterih za razvoj tehnologij ključnih strojev ter zaposlili približno 10 strokovnjakov s področja razvoja in tehnologije. Ker moramo v novem podjetju zagotoviti nova delovna mesta, bodo prezaposlitve začasne narave, z namenom čim prej vzpostaviti učinkovito črpanje sredstev. V nadaljevanju pa bomo v NELI zaposlovali nove visoko izobražene strokovnjake s področij strojništva in elektrotehnike, ki bodo v sodelovanju z razvojem in tehnologijo Domela delali na razvoju ključnih znanj iz aerodinamike in vibroakustike, razvoju ključnih tehnologij zabrizgavanja paketov in brizganja BMC mas, razvoju novih generacij sesalnih enot in EC motorjev ter razvoju novih družin laboratorijskih aparatov.

Pridobljena razvojna spodbuda je za Domel zelo pomembna, saj je vlaganje v razvoj in tehnologijo ključnega pomena za dolgoročno rast podjetja na obstoječih in novih trgih. Financiranje razvoja samo iz tekočega poslovanja je zaradi tržnih razmer na področju, kjer delujemo, zelo omejeno. Nekateri konkurenti (Ametek) opuščajo razvoj in tako z manjšimi tekočimi stroški povečujejo kratkoročno konkurenčnost. Taka pot za Domel ni možna, saj obstoječi kupci od nas nenehno pričakujejo izboljšave in novosti. Glede na možnosti, ki jih nudijo različni instrumenti razvojnih pomoči v Sloveniji, smo v Domelu pri črpanju sredstev kar uspešni, saj smo bili v preteklosti uspešni na razvojno-investicijskih projektih RIP in strateško raziskovalnih projektih SRRP. Za naslednje obdobje pa teh razpisov ni več, zato je uspeh na Razvojnem centru NELA toliko bolj pomemben.

POTEM PA PRIDE DAN...

Marija Demšar

Vsak začetek ima tudi konec, ali ne? Tale začetek pisanja je malo težji. Dobil pa bo svoj rep oziroma konec. Začetek v takratni Iskri sploh ni bil težak. Iz osnovne šole sem se preselila le čez cesto. Med nove ljudi, med odrasle, celo nekaj vrstnic je bilo vmes. Kaj mi je pa drugega ostalo? Doma denarja ni bilo na pretek. Kdo me bo pa šolal? S čim le? Pa še v sedmem razredu sem »pogrnila«. Čudno, a ne? Mama je umrla leta 1968. Niti 34 let še ni imela. Jaz pa 12, sestra le 8. V začetku so tete mnogo pomagale. Tudi kuhale in prale! A sčasoma se je treba pač postaviti na svoje noge. Pa smo se. Najprej je kuhinjo prevzel oče. Saj ta človek je pa res vedno zmogel prav vse! Med drugim me je naučil palačinke obračati v zraku. Ena in edina je pristala na vrvici v bližini štedilnika. Trije osupli obrazi, nato pa smeh. Smeh je vedno dobrodošel, palačinka na vrvici pa ne preveč. No, pa sem se naučila.

Kaj vse sem se morala naučiti šele v podjetju! Doma sem imela »poduk« o rastlinah, o živalih, o vremenu, o okolju tako rekoč. Znanje o gobah pa je bilo bolj mamino področje. Te so moja največja ljubezen. Gobe imajo vedno prednost, čeprav tudi užitnih divjih rastlin ne gre zanemarjati. Gojene so pa itak rasle v vrtu in na njivah.

No, to je pa prav podobno kovinski industriji, ali ne? Približno toliko kot pasjansa na računalniku, ki ti jo nekdo »potegne dol«, da jo lahko igraš. Toliko »osnovnega« znanja sem imela o računalniku, preden sem prišla na avtomobilsko. Linija pa je računalniško vodena! S precej truda in veliko potrpljenja je uspelo. Hvala Lado in Beti. Je pa tukaj še nekaj. Po petdesetem letu človek ni več tako učljiv kot v mlajših letih. Z željo, predvsem pa s trdno voljo, se pa marsikatera ovira premaga. Pa naj bo takšna ali drugačna.

V mlajših letih pa je to čisto enostavno. Že ob samem prihodu je bilo vse novo, zanimivo, a tudi nepoznano. Bilo je davnega leta 1970, ko sem poleti začela delati v tedanji Iskri. Montaža je bila takrat še v starem, okroglem delu, ki ga danes ni več. Tudi trakovi so bili polkrožni. Za tiste čase je bil že sam način zgradbe nekaj novega, nekaj zelo modernega. Ali so takšni trakovi v tistem času sploh še kje obstajali? Zanimivo bi bilo vedeti. Nemara je šlo za nemajhno stavo med načrtovalcem in vsemi ostalimi, ki so trdili, da to ni izvedljivo. Pa je očitno bilo.

Bila sem mlada smrklja, ki ni vedela pravzaprav ničesar. Kaj pa veš pri teh letih? O življenju samem bore malo, čeprav si v najstniških letih prepričan o nasprotnem. Spoznanja in izkušnje pridejo šele kasneje. Včasih so lepa, včasih pa trpka, da ne rečem hudo boleča. To so leta odraščanja pač. To vem danes, no, že kar nekaj časa pravzaprav. Takrat pa?

V mojih mladih letih smo nasvete starejših vsaj poslušali, danes še tega ni več. Nekaj tega se te je potem itak dotaknilo, čeprav sem si včasih mislila svoje. A sem raje molčala, ker so me tako pač vzgojili. Na žalost pa vsi nasveti niso bili dobronamerni. Pa kaj moreš? Včasih je iz tega nastala zabavna šola – vsaj za nekatere.

Nikoli pa ne bom pozabila gospe Minke Šubic. Zakaj? Zaradi delovne halje. Alo, kdo danes ne dobi delovne halje prvi dan, ko pride v novo službo? Vsi jo dobijo, potem se pa še priitožujejo: »Ja, sam' to 'mam.« Kaj pa leta 1970?

Haljo si dobil. Toda ne nove, rabljeno. Moja je bila ena sama žalost. Strgana, zamazana, kar pa je bilo najhuje – bila je moška. Za konec tedna sem nesla ta obup domov. Prvo, kar sem storila, sem jo oprala. Pa ne v pralnem stroju, saj ga ni bilo. Pa ne s praškom. Na roke, z milom za pranje, pa skuhalo sem jo v »žehtnem« loncu. Na koncu je sledilo še izplakovanje v mrzli vodi. Sredi poletja, ko je sonca dovolj, se je tista debela halja tudi hitro posušila. Uspelo mi jo je tudi zašiti, po svojih zmožnostih pač. Vseh madežev pa nisem mogla odstraniti, čeprav sem jo napadla tudi s staro dobro sirko in krtačo, ki je običajno služila za ribanje tal. A še vedno je bila to moška delovna halja.

Gospe Minki je naslednji teden očitno prekipelo. Med malico me je odpeljala v skladišče. Tam se je pa razgovorila (beri skregala): »A ni dost', da je brez mame? A je zato dobila še tako haljo? Saj jo je oprala in zašila, moške ji pa ni treba imeti. Vse druge so dobile, sicer rabljene, a dostojne ženske halje.« In kakšen je bil rezultat? Dobila sem žensko haljo in to NOVO! Takrat mi nova niti ni pripadala, šele čez pol leta ali nekaj takega naj bi jo dobila. Vem pa, da sem za to haljo skrbela boljše kot za ostale. Če sem gospe Minki takrat rekla hvala, ne vem več. Naj to velja vsaj danes, čeprav je že pokojna. Še danes sem ji hvaležna.

Občasno se mi je zgodilo, da se mi je tistih osem ur vleklo v nedogled. Da bo grd dan, sem vedela že zjutraj, ko sem vstala. Pa ni bilo nujno, da je padal dež. Tudi ob lepem vremenu se zgodi, da si ves »nikakršen«.

Če pa danes pogledam nazaj, se mi zdi, da so ta leta kaj hitro minila. Predvsem zadnja leta so se odvrtila z neverjetno naglico. Ko sem začela delati, sem sodelavko vprašala, koliko je stara. Rekla je, da trideset let. »Joj, kako je stara,« sem pomislila sama pri sebi. »Še enkrat toliko časa je na svetu kot jaz.« Ha, danes je pa za mano pol stoletja in še nekaj čez, pa se tako hudo staro še ne počutim. Če vprašate hči, bi vam pa najbrž postregla z drugačno razlago.

Čas pa res beži. Kaj vse se zgodilo v teh letih. Čeprav ni bilo vedno vse lepo, pa je človek z malo optimizma že tako naravnan, da si raje zapomni dobre in lepe trenutke. Bilo jih je za zvrhan koš, da ne rečem za cel vagon. Tudi smeha in prijateljstva je bilo včasih več, kot pa ga je dandanes. Svoje delo sem rada opravljala. Posebno, če je bilo kaj novega in v povezavi s stroji. Sovražila pa sem nekatera delovna mesta po trakovih. Enolično, nezanimivo, ročno delo z enimi in istimi gibi. No, tudi za to sem našla rešitev. Telo je prisotno, roke delajo itak avtomatsko, duh pa lahko potuje, kjer mu je drago. S takega delovnega mesta mi je navadno prav kmalu uspelo »pobegniti«. Spomnim pa se žensk, ki jim je tako delo povsem ustrezalo. Strojev so se po možnosti izogibale, da ne rečem, da so se jih bale.

Jaz se dela nisem bala, niti se mu nisem izogibala. Veliko je bilo nadur, tudi ob nedeljah, če ni šlo drugače, delo »na čez« pa tudi ni bilo nič nenavadnega. Osem let sem delala samo v popoldanski izmeni. (Kako »lepo toplo« je bilo takrat v montaži

v poletnem času! Jaz pa vročino sovražim. Imam svoje toplote na pretek. Lahko bi jo izvažala.) Tudi tri izmene mi niso bile tuje. Po hčerinem rojstvu pa so mi v Domelu pomagali s tem, da sem večinoma delala le v dopoldanski izmeni.

Tam po dvajsetem letu mi je kljub vsem naduram uspelo narediti še izpit za avto. Kupila sem tudi fička – rabljenega namreč. Vpisala sem se v dopisno šolo v Ljubljani, da sem sebi dokazala, da nisem butasta. Tako sem naredila osmi razred. Sanjala sem tudi o nadaljevanju. Kako prav je imela gospa profesorica za slovenščino! Že takrat mi je govorila: »Če se ne boste vpisali takoj, se ne boste nikoli.« Jaz sem si mislila svoje, obveljala je pa njena. Kupila sem si stanovanje. Tudi to mi je uspelo s pomočjo

PREDNOVOLETNA

VEČERJA

podjetja. Svoj majhen delež pa je takrat prispevala še inflacija. Sicer je malo plesnivo, a ne po moji malomarnosti, in s kopico drugih težav, je pa moje.

Leta so se nabirala. Vsa sem preživela v istem podjetju, čeprav je le-to delovalo pod različnimi imeni. Nekateri pravijo, da to ni dobro. Službo naj bi človek menjal vsakih deset let. A res? Kaj pa, če si tam čisto zadovoljen, mogoče celo srečen. Pa pogledajmo še resnici v oči. Menjavo služb si danes privoščijo le visoko šolane glave. Vsi ostali pa bolj po sili razmer.

Kaj pa, če je tvoja izobrazba le osemletka? O tem bi se dalo govoriti. V današnjih časih je vsa delovna doba v enem podjetju že redkost. Pa mi ni žal, da sem vztrajala, čeprav me je enkrat v mladih letih resno prišlo, da bi zamenjala službo, predvsem pa okolje. E, pa te prime, pa te mine.

Potem pa pride dan, ko je čas, da odideš. Da prepustiš mesto mlajšim, sposobnejšim. Nekateri se tega dne zelo veselijo. Če povem po pravici, jaz nisem bila med njimi. Zakaj? Že moja plača in hčerina šola sta težko shajali. Kako bo s pokojnino? Ne vem. Bo že moralo biti!

Kako je, ko si upokojen? No, postaja mi všeč. Že zadnja dva dneva v Domelu je bilo hudo. Če neke preživiš določeno število let, dan za dnevom, potem si tam že kot doma. Nekateri se nikoli ne bodo strinjali s tem mojim mišljenjem. Prvih 14 dni sem bila doma nemogoča. To so besede moje hčere. Pa tudi brez te izjave sem vedela, da to drži! Počutila sem se nekoristno, odveč, celo sama sebi. Naenkrat sem imela preveč časa.

O, to se je pa že krepko popravilo! Časa mi zmanjkuje. Doma sem pa ravno toliko kot prej, ali pa še manj. Vmes me je išias priklenil na dom. To je ena »boljših« izkušenj, kar se tiče bolečin. Imela pa sem čas za razmišljanje. Nobena stvar ni tako slaba, da za nekaj ne bi bila dobra. Išias, mislim. Sedaj gledam na vse skupaj precej drugače.

Zadovoljna sem, da sem bila vsa leta v tem podjetju. Med drugim je to eno redkih podjetij, kjer plače niso nikoli zamujale (upam, da bo tako tudi s pokojnino), kaj šele izostale. Pa še nekaj glede poslovne strani. Tudi v preteklosti so bile težave. Vse se je vedno rešilo. Domel je kot mačka s sedmimi življenji. Tudi tokrat bo uspelo. Jaz verjamem v to. Ne, prepričana sem.

Zahvalila pa bi se rada vsem, s katerimi sem v teh letih skupaj preživela daljši ali krajši čas. Moje napake naj mi, prosim, oprostijo. Vse lepe spomine bom shranila.

Pa ne v album. Nekam tja, kjer je topleje. V srce.

Mavčiče. Lep kraj.

Predvsem, če ga vidiš podnevi. Mi smo pa ga obiskali v ne tako poznih večernih urah, a vseeno v temi. V temi pa jaz tako ne vidim skoraj nič. Še v dobrih starih časih, ko sem še premogla fička, sem se nočni vožnji najraje izognila, če se je le dalo. Sploh pa v dežju. Luči na cesti, očala na nosu in dežne kaplje na steklu, so čisto nemogoča kombinacija. Vsaj zame. Temna noč pa tudi ni moja prijateljica. Obstaja pa še nekaj hujšega. Moja orientacija je na psu. Oziroma je sploh ni. Pa naj me kdo vpraša, kolikokrat sem se na ta način izgubila, če si le upa. Bi mu imela kaj povedati!

Marija Demšar

Sedemnajstega decembra ob 7.00 zvečer smo se začeli nabirati na bus na postaji Češnjica. Pametna odločitev, ta bus. Takoj za šoferjem je sedel Milan. Da je kasneje lahko dal navodila, kje se še koga pobere. Predvsem pa, da je lahko preštel svoje ovce in koštrune. Pa naj mi kdo ne zameri, ker s tem nisem imela nič slabega v mislih.

Ta večer, pa še celo noč je res hudo snežilo. Oh, šoferji so pa zame res eni izjemni ljudje. V snegu, v dežju, v poletni vročini, po dobrih in slabih cestah vozijo vsak dan. Nekateri menda pri tem celo uživajo. Jaz gotovo ne bi bila med njimi. Zame bi bila to nočna mora. Sem pa z veseljem vstopila na ta avtobus, poln nasmejanih obrazov. Kaže, da smo vsi vzeli na pot tudi dobro voljo. Potem se pa lepo usedeš, se razkomiš in uživaš, ko te drugi peljejo proti zaželenemu cilju. »Božansko! Ali ste že slišali za stvarčedo na avtobusu? Na letalu so to prijazna dekleta, ki skrbijo za potnike. Na avtobusih pa tega ni. A mi smo jo imeli. Pa z limonco in borovničkami je stregla! Že tako dobro razpoloženje se je do Mavčič samo še stopnjevalo.

Kje in kako smo se v tistem snežnem večeru vozili, me niti ni zanimalo. Mi je bilo pač čisto udobno na svojem sedežu. Skratka, naš šofer nas je lepo dostavil pred lokal Mavče. Lokal, gostilno no. Tam pa spet aperitiv. Hm, a se ga bomo danes nabrali! No pa mislim, da niti ni bilo tako hudo. Izjem se pa vedno najdejo. Kdo je že rekel, da izjema potrjuje pravilo? Mislim pa, da se je to nanašalo na fiziko in matematiko. Ne vem. Sem že starejša, pa včasih tudi kaj pozabim.

Te večerje pa še dolgo ne bom! Malce bolj na tesno smo se posedli, čeprav v ne tako majhno sobo. Mogoče je bilo tako še bolje. Več je bilo priložnosti za pogovore. Takšne in drugačne. Čebele v panju, še zdaleč ne zmorejo tako hudega brenčanja. Predvsem pa se ne zmorejmo smejati z vsem srcem. Potem je prišla na mizo večerja. In to zelo dobra in obilna. Kaj vse so nam postregli. Ni, da ni. Potem pa jej, če moreš. Najprej se nasitijo oči, želodec bi pa rad, pa od vsega »hudega« prav hitro omaga. Vsaj z mano je tako. Čebelnjak se je umiril, da ne rečem, nastala je tišina. Kdor je vsaj malo vzgojen, s polnimi usti itak ne govori. Pa to ni dolgo trajalo. Potem se je družba šele razživila! Pa plesat se je začelo. Danes lahko prineseš s sabo tudi prenosni računalnik, e pa je glasba tu. A mi je bil Luka s svojo harmoniko precej bolj všeč. Ej, Marija, v pokoj greš, staraš se. Harmonika pač ni za vse. Nekateri mlade, pa kljub vsemu tudi še pritegne. Bravo Luka!

Verjeli ali ne, plesala sem tudi jaz. No to je še eno področje, ki ga ne obvladam. Sem imela samo dve do tri ure »domačega« plesnega tečaja. V sili razmer sem se morala naučiti valček in polko. Kaj mi je pa drugega ostalo, če pa sem bila prijateljici za poročno pričo. Pa solo za ženina in nevesto, pa solo za priče... za umret, bi jaz rekla. Pa sem živa ostala takrat, pa tudi tokrat. Soplesalca mi pa tudi še nobenkrat ni pobralo. Morajo pa imeti močne živce in še hujšo voljo, če me upajo poiskati več kot enkrat. Rada pa gledam kako drugi plešejo. Pa to lepo, kot se »zagre«. Rada sem tudi sodelovala v »kači«. Bogdan je vodil z rdečim salvetkom v roki. Domala vsi smo sodelovali. Obhodili, preplesali smo pa tudi vsaj pol gostilne, pa pred WC, pa na dvorišče, še delček ceste je bil naš. Vesela, mogoče malce navihana in »nora« zabava, je bila ta naša večerja, ki je trajala do zgodnjih jutranjih ur. Zame sicer ne. Otroci in »ta stari« naj gredo zgodaj spat, pravijo. Jaz sem se tega držala in sem s prvim možnim prevozom odšla. Odšla, sredi plesa, kar se ne spodobi. Fantu se zato opravičujem še enkrat.

Avtobus so menda poklicali že ob treh, a ga zaradi slabih voznih razmer ni bilo prej kot v uri in pol. V glavnem, vsi so celi prispeli domov.

Sneg tisto sobotno jutro ni bil ravno v mejah normale. Se ga je že do sredine noči precej nabralo. Upam pa, da so se vsi do prihoda avtobusa ker najboljše zabavali.

Zame je bila to zadnja novoletna večerja s sodelavci iz Domela. Pa ena najboljših, kar se druženja tiče. Zelo pa me je veselilo, da se je zbral ta ne ravno velik avtomobilski oddelek, v tako velikem številu. V slogi, v skupnem, v skupnem delu je moč. Pa ne le na večerji. Mislim, da to drži predvsem v delavnici.

Še veliko takih skupnih druženj (piknikov, večerij) vam želim.

INTERVJU

JANEZ TRILER

Katarina Prezelj

»Glasba je najstarejša bitnost. Kadar se rodi otrok, ga uspavaš z glasbo. Ne zna brati, ne more razbirati slik, vendar zna poslušati glasbo.« (Duke Ellington)
Z glasbo tako rekoč rastemo, vendar se enih dotakne bolj, drugih manj. Nekdo jo samo posluša, drugi izvaja. Nekdo uživa v poslušanju, drugi v igranju na inštrument, prepevanju, komponiranju ...
Med temi drugimi je tudi Janez Triler, nekdanji domačin, danes pa z družino živi v Dolenji vasi.
Marsikdo med vami se spominja veselja z ansamblom Obzorje, kjer je Janez pel ter igral harmoniko in klaviature. Gotovo je med vami tudi kdo, ki mu je Janez s svojim igranjem, petjem in humorjem polepšal ohceto. Pa kaj bi zdaj naštevale. Saj je sam napisal, kako in kaj. Preberite si.

Glasbi si zapisan tako rekoč že od malih nog. Kako daleč nazaj segajo tvoji glasbeni začetki?

Po obeh straneh sorodnikov (Lojzkovih in Trilerjevih) se je pelo in igralo. To se je prijelo tudi mene.

Moj prvi nastop je bil v vaši jedilnici ob obisku dedka Mraza. Takrat sem bil star tri leta in sem pel pesmico »Sinička se je vsedla gor na drobno vejico«.

V osnovni šoli sem pel v otroškem in mladinskem pevskem zboru, kasneje sem igral v ansamblu Obzorje, pel sem tudi v vašem pevskem zboru Domel, kvartetu Mlin, Movia Kvintetu, zboru RTV in zdaj prepevam v Slovenskem oktetu.

Precej kilometrine si si nabral z ansamblom Obzorje. Kakšne spomine imaš na tisto obdobje?

V glavnem smo bili vsi domačini. Na začetku smo nastopali po Selški dolini in na Gorenjskem, kasneje pa tudi čez mejo; v Avstriji, Italiji, Švici in Nemčiji. Začeli smo zelo preprosto; s skromno opremo in obilo dobre volje. Ljudje so nas sprejeli za svoje, navdušeni so bili nad božično-novoletnimi koncerti. Igrali smo na veselicah, porokah in posneli tri kasete, eno CD ploščo ter sodelovali na festivalih narodno-zabavne glasbe in v oddajah na TV.

Najlepše spomine imam na naših prvih deset let, ko smo bili prvotna zasedba. Takrat so najbolj užgale pesmi z naše kasete: Jamnška, Bukovška, Kuhar, Prazna vas, Ko Ratitovec raja ...

Naši mlajši sodelavci ne vedo, da si bil zaposlen v Domelu. Kaj je botrovalo odločitvi, da pustiš službo in kam te je potem peljala pot?

Zaposlen sem bil kot orodjar v vzdrževanju orodij. Imel sem prijetne sodelavce, s katerimi še danes radi pokramljamo. Tudi oni so opazili, da mi glasba veliko pomeni. Ko sem dobil priložnost, da se z njo tudi preživljam, sem se odločil in danes mi ni žal za to. Veliko sem igral po zabavah sam, v triu ali z ansamblom. Nekaj časa sem poučeval igranje na harmoniko, trenutno pa poučujem na OŠ Cvetka Golarja v Šk. Loki. Od nekdanj me je veselilo delo z mladimi.

SLOVENSKI OKTET

the slovenian mastersingers

Si član Slovenskega okteta. Kako pa se je začela ta zgodba?

Ko se je leta 1996 poslovila stara zasedba, so iskali nove pevce. Prijavil sem se na avdicijo in bil sprejet. Seveda sem se solopevsko tudi izobraževal (pri prof. Ileani Bratuž Kacijan), h kateri hodim še danes po pevske nasvete.

S Slovenskim oktetom si prepotoval kar precej sveta. Imaš kakšno turnejo še posebej v lepem spominu?

Posebej zanimive so bile turneje po Rusiji s Transsibirsko železnico (celo do Bajkalskega jezera), z ladjo po reki Volgi, turneja po ZDA, dvakrat v Argentini in Urugvaju. Bili smo tudi v Angliji, Franciji, Bruslju, Berlinu, zamejski Sloveniji ...

Med drugim vodiš tudi cerkveni zbor na Zalem Logu ...

To je pa zdaj že osemnajst let. Prepevamo ob nedeljskih mašah, praznikih, proslavah in tudi ob žalostnih trenutkih. Res je, da mi trenutno za vaje zmanjkuje časa. Se pa vsi trudimo po najboljših močeh. Skupaj smo preživeli marsikateri lep trenutek. Želeli bi si še podmladka, da bi se to nadaljevalo tudi v prihodnje.

Tudi na dobrodelnih koncertih redno nastopaš, pravzaprav nastopata oba s hčerko Majo, ki se je tudi zapisala glasbi.

V prejšnjem letu je bilo res kar veliko (preko dvajset) dobrodelnih prireditev, na katerih sem sodeloval z oktetom ali z Majo. Ker

Janez gost ob 25. obletnici MPZ Domel, kjer je včasih prepeval tudi sam

DOBER JE ŽGANE, SITNE SO BABE

ovitek kasete ansambla Obzorje

vem, kaj pomeni dobrodelnost nekemu, ki je v tiski, se rad odzovem takim povabilom.

Lahko bi rekli, da ste glasbena družina. Sta petje in igranje instrumentov vsak dan prisotna v vaši hiši? Je človeku ta dar (posluš in nasploh smisel za glasbo) položen že v zibelko?

Lahko bi rekel, da je glasba res vsak dan prisotna v hiši, posebno odkar sta v glasbeno šolo začela hoditi tudi Nina in Jan. Za Majo pa lahko rečem, da sta ji glasba in posluš res položena v zibelko. Že zelo majhna je rada pela in nastopala, glasbeno znanje pa je izpopolnjevala tudi v glasbeni šoli z učenjem violine, sedaj pa še s solo petjem.

Menim, da glasba lahko zelo bogati družino. Prinaša veliko obveznosti, pa tudi veselja. Kdor ima ta dar, lahko sebi in drugim polepša trenutke.

Cel kup vaj, ogromno število nastopov, prevožen kilometri, razne kombinacije, bitka s časom ... prav gotovo ni enostavno. Kaj si rečeš takrat, ko imaš vsega vrh glave? Kaj te vleče naprej?

Bilo je obdobje, za katerega se sprašujem, kako se je vse izšlo. Ko sta bila Nina in Jan rojena, smo začeli graditi novo hišo. Bilo je veliko obveznosti in prilagajanja. Marsikdaj sem takoj po končanih delih pri hiši odbrzel na koncert in že čez dve uri stal na odru. Ampak tudi ta projekt je uspel.

Kakšno glasbo poslušate v avtu, kadar se voziš sam?

Zelo različno. Mogoče zato, ker sem sodeloval z različnimi sestavi in glasbeniki. Najbolj je pomembno, da je glasba kvalitetna, naj bo instrumentalna, vokalna ali kakšna druga zvrst.

Če bi se zgodilo, da bi vse stvari, vse obveznosti počakale, da bi imel pred sabo dva prosta dneva, kaj bi počel?

Imam svoj prostor za glasbo, v katerem lahko pozabiš na čas ... Rad napišem kakšno pesem in melodijo ter jo tudi posnamem. Tudi z Majo večkrat ustvarjamo in pripravljamo program za nastope.

Prepričan sem, da je svojim sanjam treba slediti in moje sanje so od nekdaj tudi glasba. Dogodki v življenju so vedno povezani tako, da te vodijo k temu, kar si globoko v sebi želiš.

Hvala za odgovore, Janez, in sledi svojim sanjam še naprej!

SANKANJE

ŠPORT ZA VSE

V začetku decembra je že kazalo, da bo letošnja zima ena takih pravih, dolgih, s snegom in z mrazom, pa je v drugi polovici decembra in v začetku januarja zima pokazala svojo muhavost. Sneg je v dolini skopnel in brez umetnega zasneževanja ni bilo mogoče niti pomisliti na kako aktivnost na snegu. Tako se je še enkrat izkazala za pravilno odločitev o izgradnji sankaske proge Drauh na Soriški planini. Zaradi pestrega vremenskega dogajanja je bilo potrebno veliko več dela, s katerim je bilo potrebno zagotoviti zadostno količino ledu na progi za predvidene in mogoče prestavljene prireditve.

Vili Rakovec
Sanksko društvo Domel

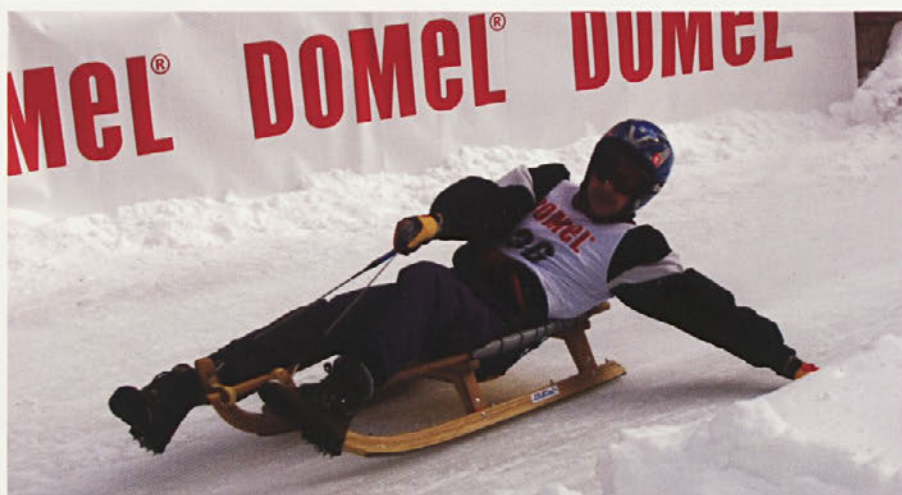
Sanksko društvo Domel je v letošnji zimi načrtovalo izvedbo dveh tekmovanj za Pokal Slovenije v sankanju s športnimi in samotežnimi sanmi. Seveda pa nas tudi na Soriški planini vreme kdaj pusti na cedilu. Prav to se je zgodilo 09. januarja, ko je bilo predvideno tekmovanje za Pokal Drauha. Ker tudi ostala društva in klubi niso imeli urejenih prog, smo lahko tekmo za Pokal Drauha organizirali v nedeljo 23. januarja. Oblačno vreme ni pokvarilo prijetnega vzdušja. Čeprav so bili na sami progi omogočeni tudi treningi, ki so jih nekateri kar pridno izvajali, pa smo, zaradi tehnične zahtevnosti in zaradi začetka prave sezone, tekmo izvedli z zaključka 2. ovinka. Tekma je odlično uspela. Čeprav je bila proga ledena, se je tekme udeležilo 36 tekmovalk in tekmovalcev.

Zaradi ugodnih vremenskih razmer smo se odločili, da bomo tekmo za Pokal Domela organizirali kar naslednji teden, to je 30. januarja. Tako smo zapolnili še en termin in omogočili tekmovalcem s samotežnimi sanmi, da so opravili nekaj dodatnih voženj za trening in s tem omogočili tekmovalcem, obiskovalcem Soriške planine in samega tekmovanja, da so lahko uživali v vožnjah ekip s samotežnimi sanmi. Samega tekmovanja se je udeležilo 40 tekmovalk in tekmovalcev ter dve ekipi v kategoriji samotežnih sani.

V lansk sezoni se je sedmih tekem za Pokal Slovenije udeležilo 126 tekmovalk in tekmovalcev in pet ekip s samotežnimi sanmi, ki so tekmovali v skupno 12 starostnih kategorijah. Tekmovalci so člani sankaskih društev iz Idrije, Podljubelja in z Jesenic, Športnega društva Dolenja vas ter Sankskega društva Domel. Posamezni tekmovalci pa prihajajo še iz Loma pod Storžičem, Lipnice in Lesc. Treh tekmovanj pa so se udeležili tudi tekmovalci iz Železne Kaple. Pri udeležencih pa je zanimivo to, da je najmlajši udeleženec star 6 let, najstarejši pa jih ima kar 69. Oba sta bila tudi udeleženca obeh letošnjih tekmovanj na Soriški planini. Na vseh tekmovanjih za Pokal Slovenije in lansk sezoni ni bilo zabeleženih praktično nobenih poškodb. Kaka modrica ob blagem naletu na odbojno ograjo pa se kaj hitro pozabi.

Iz napisanega v zadnjem odstavku lahko razberemo, da je sankanje primerno praktično za vse. Nabava ustreznih sani, topla zimska obleka ter obutev in že smo opremljeni za sankanje. Tako kot pri smučanju pa je tudi pri sankanju čelada pri mlajših kar obvezna, pri starejših pa zelo priporočljiva. Če se nameravamo sankati po zaledeneli ali dobro utrjeni progi, pa je zelo priporočljivo, raje kar obvezno, priviti nekaj vijakov v podplate čevljev, kar nam bo omogočalo varnejšo vožnjo. Kak dan v družbi prijatelja, ki sankanje že obvlada, pa nam bo užitek in tudi občutek varnosti pri sankanju še povečal.

V dneh pisanja članka potekajo na Soriški planini priprave na Evropsko prvenstvo v sankanju s samotežnimi sanmi, ki ga organizira Športno društvo Dolenja vas. Zaradi pomanjkanja snega je tekmovanje prestavljeno iz Dolenje vasi. Upam, da ste uživali ob ogledu drznih voženj ekip s samotežnimi sanmi. Vse pa povabim tudi na ogled kake tekme za Pokal Slovenije. Kdo ve, mogoče pa se boste vi ali vaši otroci navdušili nad sankanjem, nad športom, ki ste ga poznali v otroštvu, pa ga boste sedaj zopet spoznali.

GROHARJEVO

LETO 2011 /100-letnica smrti/

Miro Kačar

Ob imenu Ivan Grohar, vsakomur misli nehote uidejo po ovinkasti in razdrapani cesti v Sorico. Prav bi bilo, da ne uidejo, temveč da jih vsak zadrži zase in v svojem okolju išče sledi, ki jih je pustil ta veliki slikar povsod, kjer se je ustavil. Čeprav je imel topel dom v Heblarjih, se je odločil za takrat zelo neobičajno, težavno in odgovorno pot. Popeljal nas je na sam vrh evropske prepoznavnosti. Po njegovi zaslugi smo se znašli v Londonu, Münchnu, Dunaju, Benetkah, Parizu. On je pripravljaj razstave našim impresionistom, ki so si utirali pot v vrh svetovnega slikarstva. Povsod je bilo njegovo ime omenjeno na vrhu uglednih evropskih časopisov, razen slovenskih seveda. Še danes je tako. Vse stavimo na tuje blagovne znamke, tudi v kulturi. Kako naj si drugače razlagamo, da v objavi okroglih obletnic svetovnih in domačih umetnikov / Delo, 4. jan. 2011 /ni njegovega imena ...

Ivan Grohar je del svojega ustvarjanja namenil tudi Železnikom. Naj omenim samo nekaj najboljših del: Rojstna hiša Jerneja Demšarja, Vaška cesta, Jez v Železnikih. Težko se dokopljejo sončni žarki čez vrhove v ta del doline, pa

vendar je na slikah toliko sonca in svetlobe, da zasije vse mesto. Zato je prav, da je občina Železniki razglasila to leto za Groharjevo. V Škofji Loki in Sorici imamo precej vidnih spominov na Groharja. Prav bi bilo, da se tudi v kraju, kjer je sedež občine, na viden način oddolžimo slikarju. S primernim spominskim obeležjem, seveda pod budnim očesom za to usposobljenih mojstrov.

Če znaš risati, igrati, peti, pisati... še nisi umetnik. Šole za umetnika ni. To preprosto postaneš ali ne. Umetnik nikogar de obtožuje, ne spotika, ne krivi za svoje tegobe. Ne slika teme in kaosa. To vidimo, slišimo, čutimo, zato ni potrebe, da bi to poustvarjali. Umetnik podaja tiso, česar mi ne vidimo. V še taki razvalini, temi, opazi tisto majhno, samo njemu vidno piko svetlobe, jo razpiha v veličastno sonce in nam ga zapusti kot pot v lepšo bodočnost. Ivan Grohar je neizmerno verjel vanjo.

Program Groharjevega leta v občini Železniki je skrbno načrtovan z loškimi umetniki, ki bodo skupaj z dogajanji na gradu in z nekaterimi slovenskimi slikarji izvedli umetniško plat praznovanja. Zato smo letos tudi izpustili že

skoraj standardno likovno kolonijo in se posvetili Groharju bolj s človeškega, vsakdanjega vidika, kot sta ga videla tudi Ivan Cankar in Janez Kajzer. Dogajanje ima tri vrhove. Prvi bo na velikonočni ponedeljek v Sorici s tenoristom Janezom Lotričem in organistom Tonetom Potočnikom, nato bo 11. junija osrednja proslava pri spomeniku v Sorici s Slovenskim oktetom in srečanjem slovenskih in zamejskih umetnikov. Tretji vrh bo v Železnikih ob praznovanju občinskega praznika, posvečenega Ivanu Groharju.

Od nas vseh je odvisno, kako se bo Ivanovo ime zasejalo v slovenska srca. Če nas bo dovolj, se bo njegovo ime moralo izpisati tudi na prvih straneh slovenskih časopisov. Končno.

Verjemite, ko se bo to zgodilo, bomo živeli lepše, prijetnejše, boljše. Kajti toliko ljudi, z Ivanovo svetlobo in soncem v srcih, lahko z mislijo premakne svet ...

GROHARJEVO LETO 2011 - PROGRAM

- 16. januar ob 16. uri** Predstavitve programa in nastop Grudnovih Šmikel v Groharjevi dvorani v Sorici
- 5. februar** Proslava ob kulturnem prazniku v Železnikih, posvečena Ivanu Groharju
- 11. februar ob 16. uri** Razstava o Ivanu Groharju v Muzeju v Železnikih
- 13. februar ob 10. uri** Groharjev veleslalom na Soriški planini
- 19. april** Polaganje venca na Groharjev grob v Ljubljani
- 25. april** Koncert tenorista Janeza Lotriča in organista Toneta Potočnika v cerkvi v Sorici
- 11. junij od 8. do 17. ure** Shod slovenskih in zamejskih umetnikov v Sorici in dan odprtih vrat Groharjeve hiše
- 11. junij ob 17. uri** Spominska slovesnost ob spomeniku v Sorici, z nastopom Slovenskega okteta
- 11. do 15. junij** Likovno srečanje slovenskih študentov slikarstva (Sorica, Dražgoše, Davča)
- 19. junij ob 16. uri** Praznovanje 100-letnice PD Ivan Grohar Sorica in koncert glasbene skupine Orfej
- junij 2011** Odkritje spominskega obeležja Ivanu Groharju v Železnikih
- 30. junij** Občinski praznik občine Železniki
- 2. julij** Groharjev tek v Sorici
- 27. avgust ob 14. uri** Pohod po Groharjevi poti in predstavitve 8. številke zbornika Železne niti v Heblarjih
- 9. september** Razstava del študentske likovne kolonije v Muzeju Železniki
- oktober 2011** Razstava del učencev po slovenskih šolah
- 28. oktober** Slikarsko-glasbeni dogodek v Sokolskem domu v Škofji Loki
- 20. november ob 16. uri** Zaključek Groharjevega leta z Marjanom Peternejem in Mirom Kačarjem v Groharjevi dvorani v Sorici

PREHODNI

POKAL PONOVO V TRAJNO LAST DOMELU

V letu 2010 so potekale tradicionalne 30. Medobčinske športne igre, na katerih so lahko sodelovali vsi stanujoči in zaposleni v občinah Škofja Loka, Gorenja vas – Poljane, Žiri in Železniki.

Športne igre potekajo že od leta 1981 in so se sprva imenovala Sindikalne igre, nato od leta 1989 Delavske igre in od leta 1995 Medobčinske športne igre. Zaradi nenehnega upadanja števila sodelujočih na športnih igrah, kar je pokazala analiza, so se na Zavodu za šport Škofja Loka odločili, da je potrebno nekaj spremeniti. Odločili so se, da se športne igre v takšni obliki, kot so se odvijale v zadnjih letih, ukinejo in se začne z novimi igrami pod novim imenom ŠPORTNO-REKREACIJSKE IGRE. Te naj bi bile sedaj tudi organizacijsko podprte s strani vseh štirih sodelujočih občin. Prav tako so se na športni zvezi Škofja Loka odločili, da z ukinitevjo obstoječih Medobčinskih športnih iger podelijo prehodni pokal v trajno last Domelu, kot zadnjemu skupnemu zmagovalcu Medobčinskih športnih iger in hkrati najbolj pogostemu skupnemu zmagovalcu.

Marjan Kokalj

Skupne rezultate žensk si lahko ogledate v spodnji tabeli.

ŽENSKO	BADM	BALIN	TEK	KEGL	KOLO	N.TEN	PIKA	STREL	OD.MIV	TENIS	SM.TEK	VSL	SKUPAJ	min.t.	kon. rez.	MESTO
OSNOVNE SOLE	100						100	100				87.5	387.5	387.5	1	
DR.UPOKOJENCEV ŠK.LOKA	25	100	50	76.7			90					37.5	379.2	379.2	2	
DOMEL			100	83.3			50	25	75	333.3	333.3	3				
LTH ULITKI ŠK. LOKA	50	75	25				20	50				220	220	4		
ZAVOD - SOLE	75							75				62.5	212.5	212.5	5	
DRUŠTVO UPOKOJENCEV SELŠKE DOLINE				100			70					25	195	195	6	
OBMOČNA OBRATNA ZBORNICA		25		33.3			10					100	168.3	168.3	7	
MLINOTEST PEKS				50			60					110	110	8		
ETIKETA			75				30					105	105	9		
DRUŠTVO INVALIDOV ŠK. LOKA							80					80	80	10		
DRUŠTVO UPOKOJENCEV ŽIRI		50										12.5	62.5	11		
GORENJSKA PREDILNICA												50	50	12		
CENTER SLEPIH I.P.							40					40	40	13		
ALPLES				16.7								16.7	16.7	14		

Skupne rezultate moških si lahko ogledate v spodnji tabeli.

MOŠKO	BADM	BALI	TEK	HOKAJ	KEGL	KOLO	KOŠ	ALNOG	N.TEN	OŠBO	PIKAD	PLAV	STREL	ŠAH	TENIS	OD.MIV	SM.TEK	VSL	SKUPAJ	min.t.	kon. rez.	MESTO
DOMEL ŽELEZNICI	12.5	77.8	50	83.3	100	16.7	81.8			88.9	60	25	80	20	50	71.4	817.4	60	757.4	1		
LTH ULITKI ŠK. LOKA	62.5	33.3	100	25	25	100	75	77.8	80	50	100							728.6	728.6	2		
OBMOČNA OBRATNA ZBOR	100	100		100				100	11.1		100							85.7	596.8	30	566.8	3
DRUŠTVO UPOKOJENCEV ŠK.LOKA	37.5	88.9	16.7	66.7	20				11.1	100	75	40						75	35.7	566.6	566.6	4
ZAVOD - SOLE	25		75	50	40	91.7	36.4		55.6	20	20	40	25	14.3	493			25	14.3	493	493	5
INDRAMAT		83.3	25	75	33.3	54.5												21.4	292.5	292.5	6	
ALPLES			91.7	16.7						100								78.6	287	287	7	
SIBO ŠK.LOKA	44.4	66.7	62.5		60			50			40							323.6	60	263.6	8	
KLADIVAR ŽIRI					75							60						92.9	227.9	227.9	9	
KLUB ŠKOFJELOŠKIH ŠTUD.			37.5		66.7	27.3										80		211.5	211.5	10		
MLINOTEST PEKS	55.6		8.3						66.7									57.1	187.7	187.7	11	
POLYCOM POLJANE			87.5									100						187.5	187.5	12		
M - SORA					100													64.3	164.3	164.3	13	
DRUŠTVO PROJEKT - ČLOVEK	22.2				41.7	72.7	25											161.6	161.6	14		
DR.UPOKOJ. SELŠKE DOLINE				58.3					44.4									42.9	145.6	145.6	15	
CENTER SLEPIH - I.P.	50	11.1					18.2									60		139.3	139.3	16		
ETIKETA ŽIRI		33.3	100															133.3	133.3	17		
DRUŠTVO INVALIDOV ŠK.LOKA		66.7		33.3					33.3									133.3	133.3	18		
NIKO				41.7		90.9												132.6	132.6	19		
KNAUF INSULATION			50		80													130	130	20		
STARMAN d.o.o.																	100	100	100	21		
BKL d.o.o.																		100	100	100	22	
ALPINA					50	9.1												28.6	87.7	87.7	23	
ZVEZA ZAPOS. ZUNAJ OBČIN	87.5																	87.5	87.5	24		
MARMOR					83.3													83.3	83.3	25		
SLOVENSKA VOJSKA																		75	75	26		
EGP ŠKOFJA LOKA				12.5	16.7		45.5											74.7	74.7	27		
DIFA ŠKOFJA LOKA							63.6											63.6	63.6	28		
LOŠKA KOMUNALA						58.3												58.3	58.3	29		
DRUŠTVO UPOKOJENCEV ŽIRI																		50	50	30		
GORENJSKA PREDILNICA																		7.1	7.1	7.1	31	

Kot je bilo že omenjeno, je bil Domel skupni zmagovalec na 30. Medobčinskih športnih igrah, kjer so tekmovanja potekala ločeno za ženske in moške.

Ženske so tekmoval v štirinajstih panogah, od tega se jih je sedem upoštevalo za točkovanje, ostalih sedem pa zaradi premajhnega števila prijav ni bilo upoštevanih v skupno razvrstitev. Predstavnice Domela so v ženski kategoriji zasedle tretje mesto.

Moški so tekmovali v osemnajstih panogah, od tega se jih je šestnajst upoštevalo za točkovanje, ostali dve panogi pa prav tako kot pri ženskah zaradi premajhnega števila prijav ne štejeta v skupno razvrstitev. Predstavniki Domela so v moški kategoriji zasedli prvo mesto. Za konec bi se lepo zahvalil vsem, ki so na kakršen koli način pripomogli k skupni zmagi Domela na 30. Medobčinskih športnih igrah, in upam, da se ob podobnih priložnostih ponovno srečamo.

Športni pozdrav!

marec 2011

VSEKIPNO MESTO	PODJETJA, DEL.ORGANIZACIJE ... DR. UPOK., INVALID.	TOČKE ŽENSKO	MESTO ŽENSKO	TOČKE MOŠKI	MESTO MOŠKI	SKUPAJ TOČ.M+Ž
1.	DOMEL ŽELEZNICI	333.3	3	757.4	1	1090.7
2.	LTH ULITKI ŠK. LOKA	220	4	728.6	2	948.6
3.	DR.UPOKOJENCEV ŠK.LOKA	379.2	2	566.6	4	945.8
4.	OBMOČNA OBRATNA ZBORNICA	168.3	7	566.8	3	735.1
5.	ZAVOD - SOLE ŠK. LOKA	212.5	5	493	5	705.5
6.	OSNOVNE SOLE	387.5	1	0	0	387.5
7.	DR.UPOKOJENCEV SELŠKE DOLINE	195	6	145.6	15	340.6
8.	ALPLES	16.7	14	287	7	303.7
9.	MLINOTEST PEKS	110	8	187.7	11	297.7
10.	INDRAMAT	0	0	292.5	6	292.5
11.	SIBO	0	0	263.6	8	263.6
12.	ETIKETA	105	9	133.3	17	238.3
13.	KLADIVAR ŽIRI	0	0	227.9	9	227.9
14.	DRUŠTVO INVALIDOV ŠK.LOKA	80	10	133.3	18	213.3
15.	KLUB ŠKOFJELOŠKIH ŠTUD.	0	0	211.5	10	211.5
16.	POLYCOM POLJANE	0	0	187.5	12	187.5
17.	CENTER SLEPIH - I.P.ŠK. LOKA	40	13	139.3	16	179.3
18.	M-SORA ŽIRI	0	0	164.3	13	164.3
19.	DRUŠTVO PROJEKT ČLOVEK	0	0	161.6	14	161.6
20.	NIKO	0	0	132.6	19	132.6
21.	KNAUF ISULATION	0	0	130	20	130
22.	DRUŠTVO UPOKOJENCEV ŽIRI	62.5	11	50	30	112.5
23.	BKL d.o.o. ŠK. LOKA	0	0	100	22	100
24.	STARMAN d.o.o.	0	0	100	21	100
25.	ALPINA ŽIRI	0	0	87.7	23	87.7
26.	ZVEZA ZAPOSLENIH ZUNAJ OBČIN	0	0	87.5	24	87.5
27.	MARMOR HOTAVLJE	0	0	83.3	25	83.3
28.	SLOVENSKA VOJSKA	0	0	75	26	75
29.	EGP ŠKOFJA LOKA	0	0	74.7	27	74.7
30.	DIFA ŠKOFJA LOKA	0	0	63.6	28	63.6
31.	LOŠKA KOMUNALA	0	0	58.3	29	58.3
32.	GORENJSKA PREDILNICA d.d.	50	12	7.1	31	57.1
33.	DRUŠTVO INVALIDOV ŽIRI	0	0			0

Skupni vsekipni rezultati 30. Medobčinskih športnih iger.

Prevzem prehodnega pokala v trajno last (foto: Aleš Murn)

DOMEL®

Ustvarjamo gibanje

Vrh
je dosegljiv tistim,
ki premagajo ovire

Generacija vakuumskih motorjev 467 ima vtakane številne ideje, ki odpirajo vrata inovativnemu procesu v industriji sesalnikov, čistilnih strojev, čistilni tehniki...

Motorji so razviti na temeljih petintridesetletne tradicije s sodobnimi razvojnimi orodji, ki na osnovi genskih algoritmov opravijo izbor najboljših rešitev med dobrimi. So manjši, močnejši lažji, tišji, vzdržljivi, učinkoviti, porabijo manj energije in so okolju prijaznejši.

Odlikuje jih možnost uporabe energijske nalepke.

ZELENA LINIJA

INOVACIJE

Domel, d.o.o.

Otoki 21, 4228 Železniki, Slovenija

Tel.: 04 51 17 100, Fax: 04 51 17 106, www.domel.si, e-mail: info@domel.si